

בדבור, היו לומדים תורה בלי ספק וכלי קשיה ומחלקת. ומשום שנאמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע, ולא יצאו ממנו אלא טפות טפות, בך בעלי המשנה הם כמי שמכה בסלע, והם לשונם.

בפטיש יפוצץ סלע, ופוסקים בה כמה הלכות פסוקות של הלכות, ולא יוצאים מהם אלא טפות טפות והן לקוטות. ומשום בך הכל תלוי בך. הרי האבן אצלך ושש אחרות. ובך תלויה הגאולה של השכינה ובניה, כדי שיתקן בך מה שנהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דילך. אנון ש ש דכפל בהו משה משה.

אבנא שביעאה (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך, ואתמר ביה הפת ירושלים. ועלה אתמר מה אשנה לך. איהי אשנה לך בתבירו דילך, ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דידו לעבד להיות פרבו. ואף על גב דיהא רב תבירו דילך כנמא, הדא הוא דכתיב (שם) כי גדול פנים שברך (דף קיז ע"א) מ"י ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה דילך בירא דילך אתבקעת דאיהי ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד) ויט משה ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה. (ע"ב).

מכאן ואילך ויפקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו כה) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים דאורייתא דבעל פה, דאתמר בהון (שם) ולא יכלו לשתות מים מפנה פי מרים הם. כמה דאוקמוה (שם א) וימרו וימרו את חיהם בעבדה קשה, דאיהי קשה. ובההוא זמנא (במדבר כ יא) ותשת העדה ובעירם.

אורייתא בלא ספק ובלא קושיא ומחלקת. ובגין דאתמר בך (במדבר כ) ויך את הסלע, ולא נפקי מניה אלא טפין טפין. הכי מארי מתניתין אנון כמאן דמחי בסלע. ואנון לישנהון.

בפטיש יפוצץ סלע (ירמיה כג כט). ופסקין בה כמה פסקות דהלכות, ולא נפקין מניהו אלא טפין טפין ואנון לקוטות. ובגין דא בך תליא פלא. הא אבנא לגבך ושית אתרנין. ובך תליא פרקנא דשכינתא ובנהא, בגין דיתקן בך מה דאתהרס בקדמיתא. ובגין חביבותא דילך, שית טפין דגלגולא אתחזרון לגבך דאנון רמיזין ברישי ענפין דילך. אנון ש ש דכפל בהו משה משה.

אבנא שביעאה (איכה ב יג) מה אעידך מה אדמה לך, ואתמר ביה הפת ירושלים. ועלה אתמר מה אשנה לך. איהי אשנה לך בתבירו דילך, ואנחמך. דאית לך להתנחם עמה. דידו לעבד להיות פרבו. ואף על גב דיהא רב תבירו דילך כנמא, הדא הוא דכתיב (שם) כי גדול פנים שברך (דף קיז ע"א) מ"י ירפא לך, דאיהי אמא עלאה תשובה דילך בירא דילך אתבקעת דאיהי ימא דאורייתא. הדא הוא דכתיב (שמות יד) ויט משה ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה. (ע"ב).

מכאן ואילך ויפקעו המים דילה לגבה. ואיהו עץ חיים דאתמר בה (שם טו כה) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים דאורייתא דבעל פה, דאתמר בהון (שם) ולא יכלו לשתות מים מפנה פי מרים הם. כמה דאוקמוה (שם א) וימרו וימרו את חיהם בעבדה קשה, דאיהי קשה. ובההוא זמנא (במדבר כ יא) ותשת העדה ובעירם.

ובשהתגלה לך עץ החיים בדרך
האחרון, שאתה עתיד להתגלות
בניהם, כמו שבארוה (קהלת א)
מ'ה שהיה הוא שיהיה, כמה
נסיונות יש לנסות את ישראל?
זהו שכתוב שם שם לו חק
ומשפט ושם נסוהו, את משה,
והתורה החזירה להם נסיון
לאותם שמשפילים בה והם
בצרות רבות. כמו שבמצרים
שנאמר בו (שם א) כל הבן הילוד
היארה תשליכהו, וזו התורה
שבכתב, וכל הבת תחיון -
התורה שבעל פה, ששתייהן הן
פה ולשון, ובהם תהיה אתה
כבד פה וכבד לשון, ולחכם
ברמז. ואין מיתה של בעל אור
התורה אלא עניות.

ובגאולה האחרונה, תורה תהיה
לישראל כמו שהים, שנאמר בך,
הרועה הנאמן, (שם) ותשם בסוף
על שפת היאר. בסוף פ' ימים,
דגה של גאולה, נאמר בך ותשם
בסוף על שפת היאר, שהוא אור
התורה, העמוד האמצעי. שפתו
השכינה.

באותו הזמן אלו הטפות שהיו
יוצאות מהסלע, שהן פסקי
הלכות, נאמר בהם (תהלים צג)
נשאו נהרות ה'. שתי טפות שהן
צרי, עולות עם שני ורי"ם
ונעשים נהרות. ואותה הנקדה
העליונה, שהיא סגולתא,
התעלטה על כנפיהם. ועליתו
באיה מקום הוא? אלא אלו שני
נהרות הם אבא ואמא. מצד הבת
של המלך נקראו טפות, שנאמר
בהם וייצר, (ישעיה כו) כי ביה ה'
צור עולמים. ציר שני עולמות
דקים. העולמות של בת המלך
הם ממטה למעלה. מצד העמוד
האמצעי נקראו נהרות, ומשום
זה נשאו נהרות.

וכר אתגלי לך אילנא דחיי בדרא בתרא, דאת
עתיד לאתגלאה ביניהו כמה דאוקמוה
(קהלת ט) מ"ה שהיה הו"א שיהיה. כמה
נסיונות אית לאתנסא ישראל. הדא הוא
דכתיב (שמות טו כה) שם שם לו חק ומשפט ושם
נסוהו למשה, ואורייתא אתחזרת לון נסיון לאנון
דמשתדלין ביה והיון בעאקו סגני. כגונא
דמצרים דאתמר ביה (שם א כב) כל הבן הילוד
היארה תשליכהו. ודא אורייתא דבכתב. וכל
הבת תחיון אורייתא דבעל פה, דתרויהו אנון
פ"ה ולשו"ן, ובהון תהא אנת כבד פה וכבד
לשון, ולחפימא ברמיזא. ולית מיתה דמארי
דנהורא דאורייתא אלא עניותא.

ובפרקנא בתרייתא, אורייתא יהא לישראל
כגונא דימא, דאתמר בך, רעיא
מהימנא (שם ב ג) ותשם בסוף על שפת היאר.
בסוף פ' יומין דרגא דפרקנא אתמר בך
ותשם בסוף על שפת היאר, דאיהו נהורא
דאורייתא עמודא דאמצעיתא. שפה דילה
שכינתא.

בהורא זמנא אלין טפין דהוין נפקין מן הסלע,
דאנון פסקי הלכות אתמר בהון (תהלים
צג ג) נשאו נהרות ה'. תריין טפין דאנון צירי
סלקין בתריין ווין ואתעבדו נהרות. ובההיא
נקודא עלאה דאיהי סגולתא אסתלקת על
גדפיהו. וסליקו דילה באן אתר הוי, אלא אלין
תריין נהרות אנון אבא ואמא. מסטרא דברתא
דמלכא טפין אתקריאו דאתמר בהון, (בראשית ב
ו) וייצר, (ישעיה כו ד) כי ביה ה' צור עולמים. ציר
תריין עלמין דקיקין. עלמין דברתא דמלכא
אנון מתתא לעלא. מסטרא דעמודא
דאמצעיתא אתקריאו נהרות. ובגין דא נשאו
נהרות.

רמי? לאותה סגולתא, מעלים אותו כתר על גביהם יי להיות כולל סגולתא, ומתעטרת בו בשלשה כתרין, שהם כתר כהנה וכתר מלכות, וכתר תורה על גביהן. וכך הם שלשה נהרות ור' ו' ושלש יודי"ם ושלש ווי"ם רמזים בשלשה ראשי תבות שהם וי"ס וי"ס וי"בא וי"ט. שנים שהם אבא ואמא מעלים כתר על כנפיהם.

נשאו נהרות קולם. הם חסד גבורה, עליהם נאמר נשאו נהרות קולם. מי קולם? העמוד האמצעי, וזה הסוד של שורק למעלה. השלשלת כוללת שלש נקודות בקשור אחד של העמוד האמצעי, שעליו נאמר (ירמיה ב) ואנכי נטעתיו שורק פלה זרע אמת.

נשאו נהרות דכים (תהלים צג), אנון נצח והוד. נשאו לא כתיב נשאו, אלא נשאו, והם סגול, שהיא נקדה מצד השכינה, היא נקדה למטה, שצדיק שכינה תחת רגלים, שהם ירפתי צפון. זהו שכתוב (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ וגו'. כשהיא נקדה וד' תחת ירכי אמת, נקראת הר ציון, הר נמוך. ונקראת מצד של צדיק דכים, ד"ף ז"ם. דף כלול מכ"ד אותיות שהן ברנך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ובהם אל ישב דף נכלם.

ים נקראת מצד של האם העליונה, כלולה מחמשים אותיות שכלולות בקריאת שמע בפסוק הראשון שמיוחדים את הקדוש ברנך הוא פעמים, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ובהם ויפן כה וכה ויפן את המצרי. ומצד של האם העליונה היא נקדה על כנפיהם, קרית מלך רב. וקצת נאמר כה (איכה א) העיר רפתי עם היתה כאלמנה.

כמאן להיא סגולתא, סלקין ליה כתר על גביהו י י י למהוי כליל סגולתא, ומתעטרה ביה בתלת כתרין. דאנון כתר כהנה וכתר מלכות וכתר תורה על גביהן. והכי אנון תלת נהרות ור' ו' ותלת יודין ותלת ווין רמזין בתלת רישי תיבות, דאנון וי"ס וי"בא וי"ט. תרין דאנון אבא ואמא סלקין כתר על גדפיהו.

נשאו נהרות קולם. אנון חסד גבורה עליהו אתמר נשאו נהרות קולם. מאן קולם דא עמודא דאמצעיתא ודא רזא דשור"ק לעלא. שלשלת איהו כליל תלת נקודין בקשורא חדא דעמודא דאמצעיתא. דעלה אתמר (ירמיה ב כא) ואנכי נטעתיו שורק פלה זרע אמת.

נשאו נהרות דכים (תהלים צג), אנון נצח והוד. נשאו לא כתיב אלא נשאו. ואנון סגול"ל דהיא נקדה דשכינתא מסטרא דצדיק איהי נקדה לתתא תחות רגלין, דאנון ירפתי צפון. הדא הוא דכתיב (תהלים מח ג) יפה נוף משוש כל הארץ וגו'. פד איהי נקדה וד' תחות ירכי קשוט אתקריאת הר ציון טורא מאיך. ואתקריאת מסטרא דצדיק, דכי"ם ד"ך ז"ם. כליל מכ"ד אתון דאנון ברנך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ובהון (תהלים עד כא) אל ישב דף נכלם.

ים אתקריאת מסטרא דאמא עלאה, כלילא מחמשים אתון דכלילן בקריאת שמע. בקרא קדמא דמיוחדין לקודשא בריך הוא תרין זמנין (דברים וד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ובהון (שמות ב יב) ויפן כה וכה ויפן את המצרי. ומסטרא דאמא עלאה איהו נקודא על גדפיהו קרית מלך רב. וכען אתמר ביה (איכה א א) העיר רפתי עם היתה כאלמנה.